

A Pesti Izraelita Nőegylet Országos Árvaházának 1939/40-Es Naptára

Ez tulajdonképpen egy 1939/40-es naptár, valószínűleg az intézet [Pesti Izraelita Nőegylet Országos Árvaháza] számára készült. [Ebben az intézetben helyezték el Lövith Egon jövődöbéli feleségét, a félárva Margót és Éva húgát.] A kórus látható a képen. Komoly éneklés folyt ott az ünnepnapokon. Nagyon jó hangja volt Margónak, a feleségemnek. Ő pont középen áll, ő a fő szólista. A lányokat is lehet látni, erőteljes kiállású leánykák. Felkészítették őket az ünnepnapokra, amikor az ima végeztével énekeltek. Lövith Margó, a feleségem debreceni születésű volt, 1925-ben született, proletárcsaládból való volt. Szegény és nagyon vallásos asszony volt az anyja. Az apja meghalt tüdővészben, amikor Margóék még gyerekek voltak, s anyagilag teljesen tönkrement a család. Az özvegyasszony beadta a két kisebb leányát a budapesti Izraelita Leányintézetbe [Pesti Izraelita Nőegylet Országos Árvaháza]. Margó olyan tíz-tizenkét éves lehetett, Évi olyan öt-hat, és ott nevelkedtek egészen a deportálásig. Egy zsidó női leányintézet volt, a gazdag zsidó nők tartották fenn, mindent megadtak nekik. Fel kellett legyenek szépen öltözve, magas sarkú cipőjük volt. Olyan volt, mint egy svájci nevelőintézet, azzal a különbséggel, hogy mindegyik lányt mesterségre tanították. [Közvetlenül a felszabadulás után ismerkedett meg Lövith Egon Breuer Margóval. Hazatérve] Margóval elmentünk, fölkerestük a leányintézet igazgatóját, s egyrészt találkoztunk azokkal, akikkel ő ott volt. Nagyon szép volt az intézet. A szobák tiszták, rendesek voltak, és nem volt semmilyen intézeti jellege. Az étkezőben leest az állam, hogy nem padokon ültek, mint a verebek, hanem asztalok voltak négy székkal. Azt tudom, hogy kellett mondani asztali áldást. Ők terítették meg az asztalokat, ők is szedték össze, vitték a táányérok a konyhára. Egyébként volt személyzet, a mosást, vasalást nem velük csináltatták, de megtanították őket vasalni, varrni. Volt varrodájuk s mindenkinek külön varrógépe. Margó ott tanult meg varrni. Még

láttam, volt valamelyik teremben színpad, a zongora ott állt, tanultak énekelni. Kórusuk is volt, felléptek, volt nekik egy kis zsinagógájuk is ott. Margó szólista volt a kórusban. Volt egy tornaterem is. A leányintézetben betartották az ünnepeket, csak modernek voltak. Szombaton nem dolgoztak [lásd: szombati munkavégzés tilalma]. Biztosan sétáltak is, mert gyönyörű kertje is volt az otthonnak, és kertészük is volt. A könyvtárból vettek ki könyvet, olvashattak esetleg valamit. Bankbetétje is volt az intézetnek, villamosbérletük és operabérletük volt. Úgy tudom, hogy fizették nekik addig, amíg el nem mentek az intézetből. Margónak öt gimnáziuma volt. Tanultak héberül az intézetben, mert az imádságot kellett tudják olvasni. Angolul is beszélt. Elvégezte Margó az inasiskolát [varrónőnek tanult], és segéd lett egy budapesti előkelő férfi fehérneműszalonban. Ha már kerestek is, nem tették ki őket, még segédkorukban is ott maradhattak az otthonban. 14 évtől felfelé már ketten voltak egy szobában. Margó 16 éves koráig az otthonban lakott, az inaséveit ott töltötte, és akkor egy jómódú nagynénijéhez költözött.